

-:: આંક-૧ ચાર્જશીટ નીચે હુકમ ::-

(૧) ચાર્જશીટ તેમજ તે લગત કેસ પેપર્સ વંચાણે લીધા, પ્રસ્તુત કેસમાં તપાસ કરનાર અમલદાર ધ્વારા તપાસના આધારે આરોપી વિરુદ્ધ આઈ.પી.સી.ની કલમ-૧૮૮ તથા જી. પી. એક્ટની ક.૧૩૫ મુજબના ગુનાઓ સબબ ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ-૧૭૩ મુજબનો રીપોર્ટ (ચાર્જશીટ) કરવામાં આવેલ છે. ચાર્જશીટ ફોજદારી રજીસ્ટરે દાખલ કરવામાં આવેલ પરંતુ આરોપીને સમન્સ કાઢવામાં આવેલ નથી.

(૨) આઈ.પી.સી.ની કલમ-૧૮૮ મુજબનો ગુન્હો ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડ-૧૮૭૩ ના પ્રથમ શીડ્યુલ મુજબ કોન્ગ્રીઝેબલ ગુન્હો છે પરંતુ ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ-૧૮૫ વંચાણે લેતા તેમાં આઈ.પી.સી. ની કલમ-૧૭૨ થી કલમ-૧૮૮ હેઠળના ગુનાઓમાં સંબંધીત રાજ્ય સેવક / અધીકારી કે વહીવટ હેતુઓ માટે તેઓની નીચેના રાજ્ય સેવક દ્વારા લેખીત ફરીયાદ દાખલ કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી કોર્ટે આ ગુનાઓનું સંજ્ઞાન લઈ શકે નહીં તેવી જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે, પ્રસ્તુત કેસમાં પોલીસ સ્ટેશનમાં ફરીયાદ આપવામાં આવેલ છે, ફરીયાદ વંચાણે લેતા આરોપીએ જીલ્લા મેજીસ્ટ્રેટશ્રીનાઓએ પ્રસીધ્ધ કરેલ જાહેરનામાનો ભંગ કરેલાનું જણાવેલ છે પરંતુ હાલના કેસમાં ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ-૧૮૫ વંચાણે લેતા જીલ્લા મેજીસ્ટ્રેટશ્રી કે તેઓના નીચેના વહીવટી અધીકારી ધ્વારા કોર્ટમાં લેખીત ફરીયાદ દાખલ કરવામાં આવેલ નથી અને આ કામે ચાર્જશીટ સાથે રજુ કરવામાં આવેલ જાહેરનામામાં ફરીયાદ કરવાની સત્તા પોલીસ કમિશ્નરશ્રીના દરજ્જાથી હેડ કોન્સ્ટેબલ સુધીનો હોદ્દો ધરાવતા તમામ અધિકારીઓને આપવામાં આવેલ હોવાનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવેલ છે અને તે મુજબ પો.સ્ટે.ના પોલીસ કર્મચારી દ્વારા હાલની ફરીયાદ પોલીસ સ્ટેશનમાં પી.એસ.ઓ. રૂબરૂ આપવામાં આવેલ છે પરંતુ ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ-૧૮૫ મુજબની અદાલતમાં ફરીયાદ કરવામાં આવેલ નથી. આવી ફરીયાદ પોલીસ સ્ટેશનમાં આપવા બાબતે નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા દોલતરામ વિ સ્ટેટ ઓફ પંજાબ, એ.આઈ.આર ૧૯૬૨ એસ.સી પેજ નં-૧૨૦૬ માં ઠરાવેલ છે કે મેજીસ્ટ્રેટ ધ્વારા પોલીસ રીપોર્ટ ઉપર લેવામાં આવેલ સંજ્ઞાનમાં આરોપી તકસીરવાન ઠરાવવામાં આવેલ હોય અને ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ-૧૮૫ નો બાધ લાગુ પડતો હોય તો આવી સજા મેજીસ્ટ્રેટની હકુમત વિના ગણાય અને કાર્યવાહી પ્રથમથી રદ (Void-ab initio) ગણાય, તેવી જ રીતે નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટ ધ્વારા રામજી ભીખા કોલી વિ.સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત ૧૯૯૯ સી.આર.એલ.જે ૧૨૪૪ તેમજ સાહીદખાન વાહીદખાન પઠાણ વિ.સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત (ક્રીમીનલ મીસી.એપ્લી.નં.૧૭૪૭૩/૨૦૨૦) તા.૧૪/૬/૨૦૨૧ ના ચુકાદામાં ઠરાવેલ છે કે, ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ-૧૮૫ માં જણાવેલ ગુનાઓમાં લેખીત કોર્ટ રુબરુ ફરીયાદ કરવી ફરજીયાત છે, તેવા સંજોગોમાં પોલીસ ધ્વારા આઈ.પી.સી.ની કલમ-૧૮૮ મુજબના ગુન્હામાં ફરીયાદ અદાલતમાં નહીં કરી પોલીસ સ્ટેશનમાં ફરીયાદ આપી તપાસ કરી ચાર્જશીટ કરેલ છે તે નિયમાનુસાર ન ગણાય અને તેવા સંજોગોમાં આરોપી સામે આઈ.પી.સી.ની કલમ-૧૮૮ મુજબના ગુન્હામાં ચાર્જશીટના આધારે કોન્ગ્રીઝેબલ લઈ શકાય નહીં કે કેસની કાર્યવાહી આગળ ચલાવી શકાય નહીં.

(૩) આમ ઉપરોક્ત ચર્ચા મુજબ હાલના કામે કાયદાનો બાધ નડતો હોવાથી જી.પી.એક્ટની ક.૧૩૫ બાબતે પણ કોગ્રીઝન્સ લઈ શકાય નહીં કારણ કે આરોપીના એક જ કાર્યથી અલગ અલગ ગુનાઓ બનેલ છે. આમ જ્યારે એક જ કાર્યથી એક કરતા વધુ અલગ અલગ ગુનાઓ બનતા હોય ત્યારે તે ગુનાઓ છુટ્ટા પાડી શકાય નહીં અને એક ગુનાને કાયદાનો બાધ નડતો હોય ત્યારે તેની અસર તમામ ગુનાઓને લાગુ પડે તેમ છે. જે બાબતે નીચે મુજબના ચુકાદાઓ છે.

- નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટે PARSHOTTAMBHAI ODHAVJIBHAI SOLANKI Vs STATE OF GUJARAT & 1 other(s) R/CRIMINAL MISC.APPLICATION NO. 31264 of 2016 Date : 04/11/2020 માં ઠરાવેલ છે કે The offence under sections 120B, 171D and 188 of IPC are alleged to have been committed as a part of the same transaction but the said sections cannot be segregated on the basis of offences occurring in Chapters X & XVI of the Cr.P.C. Hence, for the alleged offences in this case, the Magisterial Court could not have taken cognizance without a written complaint from the competent authority.
- નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટે HET NILKANTH SHELAT Vs STATE OF GUJARAT & 1 other(s) R/CRIMINAL MISC.APPLICATION NO. 15270 of 2020 Date : 06/11/2020 માં Sections 188 of IPC, Section 144 of CRPC, Section 51(b) of Disaster Management Act and Section 135 of G.P. Act ની ફરીયાદ સબબ ઠરાવેલ છે કે 10. In view thereof, I am of the view that having regard to the nature of allegations, more particularly, allegations regarding Section 186 of IPC, the Police ought not to have taken cognizance of the offences. The only course open to the complaint was to file a complaint under Section 195 of the Code, and therefore, the present application deserves to be allowed and the impugned FIR is required to be quashed and set aside with the liberty in favour of the State Government to file appropriate proceedings in the competent Court under the provision prescribed by the law. આમ જ્યારે એક ગુનાને કાયદાનો બાધ નડતો હોય તો તે બાધ તમામ ગુનાને લાગુ પડે તેમ છે.
- Goverdhankumar Thakordas Asrani v. State of Gujarat 2018(1) G.L.H. 63, માં ઠરાવેલ છે કે 39. It is true that section 195 of the Code does not bar the trial of an accused for a distinct offence disclosed by the same set of facts and is not so stated therein. Section 195 also does not provide further that if in the course of the commission of that offence, the other distinct offences are committed, the court concerned is debarred from taking cognizance in

respect of those offences as well. However, if the perusal of the first information report and other papers of the charge-sheet makes it clear that the offence under section 186 or section 188 of the IPC, as the case may be, is closely interconnected with the other distinct offences and cannot be split up, then, in such circumstances, the bar of section 195 of the Cr.P.C. will apply to such other distinct offences also.

આમ એક જ કાર્યથી થતા વિવિધ ગુનાઓ પૈકી કોઈ પણ ગુનાને ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડની ક.૧૯૫નો બાધ નડતો હોય તો તે ગુનાઓ અલગ કરી શકાય નહીં અને એક જ વ્યવહાર થકી ઉત્પન્ને થયેલ તમામ ગુનાને કાયદાનો બાધ નડતો હોય તો પણ કોર્ટ કોગ્નિઝન્સ લઈ શકે નહીં.

(જ) આમ ઉપરોક્ત તમામ હકીકતો ધ્યાને લેતા આ કામના આરોપી સામે આઈ.પી.સી.ની કલમ-૧૮૮ તથા જી. પી. એક્ટની ક.૧૩૫ મુજબના ગુનાની ચાર્જશીટ થયેથી કોર્ટ કોગ્નિઝન્સ લઈ શકે નહીં અને જો કોર્ટ કોગ્નિઝન્સ લઈને કેસ ચલાવી આરોપીને કસુરવાન કે નીર્દોષ ઠરાવે તે કાયદા મુજબ યોગ્ય નથી, આમ આરોપીનો કેસ ચલાવી શકાય નહીં જેથી ન્યાયના હિતમાં નીચે મુજબનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

-:: હુકમ ::-

- હાલના કેસના ગુણદોષમાં ઉતર્યા વગર હાલના કેસની કાર્યવાહી ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડની ક.૨૫૮ હેઠળ સ્થગીત કરી આરોપીને બીનતહોમત છોડી ફેંસલ કરવામાં આવે છે.
- સરકારશ્રીને / પોલીસ ખાતાને હાલની ફરીયાદ બાબતે યોગ્ય તે કાયદેસરની કાર્યવાહી કરી નિયમાનુસાર ફરીયાદ કરવા માટે સદર હુકમથી કોઈ બાધ આવશે નહીં.
- સદર કામે જો કોઈ મુદામાલ કબજે કરવામાં આવેલ હોય અને તે બાબતે જો કોઈ વચગાળાનો હુકમ થયો હોય તો તે કાયમ કરવામાં આવે છે. જો મુદામાલ બાબતે કોઈ હુકમ થયેલ ન હોય તો મુદામાલના માલીકની તપાસ કરી મુદામાલ તેના માલીકને સોંપવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

હુકમ આજરોજની તા.૧૨/૦૩/૨૦૨૨ ની સ્પેશીયલ સીટીંગમાં વાંચી સંભળાવી જાહેર કર્યો.

DATE : 12-03-2022

PLACE: RAJKOT

(AMLANI MIHIR SURENDRA)

JUDICIAL MAGISTRATE FIRST CLASS (MAIN)

RAJKOT.

CODE NO.GJ01388.